



DIÁKJOGI TUDOR 2020.

A KIADVÁNY VÁLTOZATLAN FORMÁBAN ÉS TARTALOMMAL SZABADON TERJESZTHETŐ, FELHASZNÁLHATÓ, NYOMTATHATÓ, SOKSZORSÍTHATÓ ÉS KORLÁTOZÁS NÉLKÜL KÖZZÉTÉHETŐ!

BEVEZETŐ GONDOLATOK

Több mint egy évtizede jelent meg az első Diákjogi Tudor, ami a diákjogok kérdéskörét járta körül, különös tekintettel a tipikus iskolai konfliktushelyzetekre.

Nagyon sok minden megváltozott az első Diákjogi Tudor megjelenése óta. Az Országgyűlés elfogadta a jelenleg is hatályos nemzeti köznevelési törvényt, és a korábbi miniszteri rendeleteket is új szabályok váltották fel.

Van, ami nem változott. Ma is fontos, hogy az oktatás szereplői ismerjék a rájuk vonatkozó szabályokat, tisztában legyenek jogaikkal és kötelezettségeikkel, gyakorolják azokat.

Nem változott a Gyermekjogi Egyezmény sem, amelyet Magyarország az 1991. évi LXIV. törvényben hirdetett ki, és ezzel a magyar jogrend részévé tett. A Magyar Állam azt vállalta, hogy az Egyezménybe foglalt jogok érvényesítéséhez minden rendelkezésre álló eszközt, eljárást, intézményt és forrást mozgósít.

Az egyezmény 12.cikke kimondja, hogy *„az ítélőképessége birtokában lévő gyermek számára biztosítják azt a jogot, hogy minden őt érintő kérdésben szabadon kinyilváníthassa véleményét, a gyermek véleményét, figyelemmel a korára és az érettségi fokára, kellően tekintetbe kell venni”*.

Az egyezményből következően ítélőképessége birtokában lévő gyermeket meg kell hallgatni az őt közvetlenül érintő hatósági és bírósági eljárásokban. Az egyéni ügyek mellett nagyon fontos az is, hogy a gyerekek nagyobb csoportját érintő közösségi döntésekbe is legyen lehetősége beleszólni.

A tanulók véleménynyilvánítási joga hazánkban az általános iskolától a felsőoktatásig minden szinten megvalósul, legyen szó akár országos szintű, akár osztály szintű kérdésről.

Az érdemi részvételhez, a gyermekek véleményének figyelembevételéhez azonban az is kell, hogy legyenek olyan legitim eljárások, amelyek során a diákság véleménye kialakítható. A diákszervezetek kezdeményezésére 1996-ban az Országos Diákszervezeti Tanács kezdeményezésére az Országgyűlés a törvénybe illesztette az Országgyűlés. A törvény a diákszervezetek háromévenkénti összehívásáról rendelkezett. Az így összehívott Országos Diákszervezeti Tanácsban résztvevő diák küldöttek ajánlásukban többször kérték, hogy gyakrabban legyen Diákszervezeti Tanács. A ma hatályos nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény a diákság javaslatára a diákszervezet két évenkénti összehívásáról rendelkezik. A diákszervezet szavazati jogú résztvevőinek megválasztása felmenő rendszerben, intézményi majd megyei diákszervezeti rendezvényeken történik.

Magyarországon az iskolákban működő Diákszervezetek (DÖK) közvetítésével a diákok minden - a tanulókat érintő - kérdésben véleményt nyilváníthatnak, az iskola és a gyerekek életét befolyásoló döntések meghozatala előtt a DÖK véleményét ki kell kérni.

Az iskolai diákszervezeteknek lehetőségük van a megyei diákszervezeti rendezvényekre az iskola tanulói közül képviselőt küldeni, aki az iskola diákságának véleményét, javaslatait képviseli.

A megyei diákszervezetek, amelyek évenként üléseznek, a kérdések megvitatásán túl megválasztják azokat a diákszervezeti képviselőket, akik az adott megye diáksága által megfogalmazott kérdéseket, javaslatokat továbbítják és képviselik az országos diákszervezeti rendezvényen.

A megyei diákszervezeten minden megyéből a diákság létszámával arányos létszámú küldöttet választ és küld az országos diákszervezetre.

Az Országos Diákszéna, a diákok közneveléssel kapcsolatos országos tájékoztató fóruma, amely áttekinti a tanulói jogok érvényesülését, és ajánlást fogadhat el.

A Diákszéna célja, hogy a diákok jogainak érvényesüléséről, hatékonyabbá tételéről ajánlást fogalmazzon meg az oktatást irányító döntéshozók felé.

Az Országos Diákszéna 2020. február 2-án elfogadott ajánlásában kezdeményezte, hogy „Legyen elérhető egy könnyen érthető, hatályos, általános diákjogi tájékoztató!”

Az Országos Diákszéna ajánlásának eleget téve, örömmel adjuk közre a hatályos jogszabályoknak megfelelően átdogozott Diákjogi Tudort, amelyet pedagógusok, diákok és jogászok bevonásával készítettünk!

Budapest, 2021. január 6 .

VANNAK JOGAID!



**Amikor tisztában
vagy vele,
hogy vannak jogaid**



**Amikor tudod
is, hogy mik
a jogaid és
használni is tudod őket**

Mint minden diáknak, neked is vannak jogaid és kötelességeid, s mindkettőt jogszabályok határozzák meg. A jogaid és a kötelességeid általában függetlenek egymástól. Jogaidal BÁRMIKOR élhetsz, a kötelességeidet MINDIG be kell tartanod! Te sem sértheted meg a másik ember jogait, hiszen mindketten emberek vagytok. A másik ember sem sértheti, korlátozhatja önkényesen a te jogaidat. A tanulói jogok nem függenek össze a tanulási eredményekkel, akkor is gyakorolhatod őket, ha nem vagy osztályelső.

Ugyanakkor tudnod kell azt is, hogy a jogaidra hivatkozva te sem sértheted meg mások jogait. Például: nem vételsz jogaidra hivatkozva az iskola törvényes rendje ellen, nem lehetsz önkényes iskolakerülő, tanulmányi kötelességeidet neked is teljesítened kell. Ahogyan mindenki másnak kötelessége tiszteletben tartani a te jogaidat, neked is legfőbb jogi kötelezettséged mások jogainak tiszteletben tartása!

VANNAK KÖTELESSÉGEID!

Mint a jogokat, ezeket is jogszabályok, iskolán belüli jogi normák, az iskola világára vonatkozóan törvények, jogszabályok, tanterv, házirend, hatályos és érvényes iskolai előírások határozzák meg. Ezeket mindig követned kell, még akkor is, ha nem értesz velük egyet!

Így például társadat nem ütheted meg, nem zavarhatod az óra közben, nem csúfolhatod. Be kell járnod a tanítási órákra, házi feladatot kell készítened, nem rongálhatod az iskola padjait, tiszteltben kell tartanod tanáraid méltóságát, be kell tartanod a házirendet, stb. Ha ezeknek a kötelességeknek valamelyikét megsérted, az iskola erre hivatott személyei, testületei szembe-síthetnek. Kötelességszegésedet az iskola szankcionálhatja figyelmeztetéssel, intővel, fegyelmi büntetéssel, stb. Ez a következőképpen annak, ha valamilyen kötelességedet nem tartod be.

**AMIKOR NEM AKAROD MEGCSINÁLNI
A KÖTELESSÉGEIDET...**



Figyelj! Ezeknek a szabályoknak a megalkotásába, módosításába te is beleszólhatsz, véleményt formálhatsz. A házirend elfogadásában a diákönkormányzatnak véleményezési joga van. Ez azt jelenti, hogy élhetsz a jogaidal, amikor a kötelességeidet határozzák meg.

DISZKRIMINÁCIÓ

A diszkrimináció megkülönböztetést jelent, amely lehet kedvező, előnyben részesítő (pozitív) és hátrányos, káros (negatív). A jogok egyenlően illetnek meg mindenkit. Ezért aztán a jogokban történő hátrányos megkülönböztetést a törvény tiltja és bünteti. Ha negatív diszkriminációt tapasztalsz, jogod van felszólalni ellene.



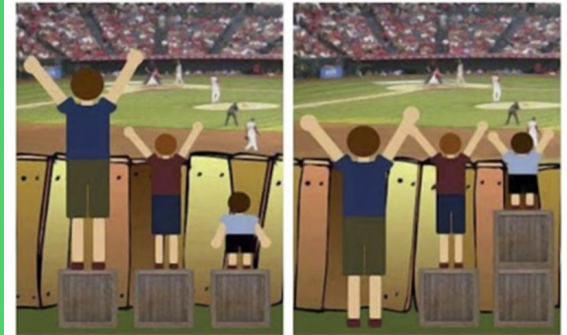
Így például tilos a hátrányos megkülönböztetés vallási okokból, valakinek a bőrszíne, szülei anyagi helyzete, nemzetisége vagy származása miatt. Kirekesztésnek számít az is, ha valakit életkora, fogyatékosága, neme vagy véleménye miatt ér hátrányos megkülönböztetés. Az egyenlő bánásmód joga mindenkit, így téged is megillet. Se téged nem lehet hátrányosan megkülönböztetni a többiektől, se te nem teheted meg ugyanezt mással!

ESÉLYTEREMTÉS

Az esélyteremtés azt jelenti, hogy azonos lehetőségeket kell biztosítani mindenki számára az életben. Ennek érdekében az iskolában minden diáknak lehetőséget kell biztosítani az eredményes tanuláshoz, az osztálykiránduláshoz, a tankönyvekhez, az internethez és a nyelvoktatáshoz is, a tanári jószóhoz is.

Sajnos vannak - s te is kerülhetsz ilyen helyzetbe -, akiknek ez alapból nem adatik meg. Szegény családból származnak, sokan vannak testvérek, valamelyik szülőjük meghalt, esetleg távol laknak az iskolától, vagy nagyszülei nevelik őket. Pedig ők is tehetséges gyerekek, ők is jól tanulnak, és ők is szeretnék kiváló eredményeket elérni az iskolában tehetségük területén mindenképp, az életben feltétlenül.

EQUALITY vs. EQUITY



Equality = Sameness

Equity = Fairness

Őket fel kell és lehet karolni, támogatni. Segíteni kell abban, hogy ezeket a hátrányokat leküzdjék! Segítsd te is a rászoruló társaidat az iskolában! Meg kell értened, és el kell fogadnod, hogy az egyenlő mértékű hozzáférés ilyen esetekben valójában azt jelenti, hogy az erre rászoruló társad esetenként kiemelt segítő bánásmódban részesülhet.

Jogszabály: 2003. évi CXXV. törvény 11.§,
2011. évi CXCV. tv. 46. § (1) bek. g) pontja

OSZTÁLYOZÁS ÉS ÉRTÉKELÉS

Az osztályozás és értékelés joga a tanáré. Ő hivatott megítélni, s reményeink, jó tapasztalataink szerint valóban ő tudja a legjobban megítélni, a teljesítményed hogyan értékelhető, osztályozás esetén milyen jegy adható.

„EZT AZ ÉV VÉGÉIG MÉG KIJAVÍTHATOM?”



Azonban az értékelés feltételeit, szabályait, idegen szóval kritériumait, az iskola pedagógiai programjában rögzíti. Ebben fogalmazzák meg tanáraid azokat az elveket, szabályokat, amelyek alapján értékelik teljesítményed, fejlődésed. Ezeket a szabályokat tartják be, amikor értékelik dolgozatodat, feleletedet és határozzák meg év végi jegyed. Ezekről a szabályokról a tanárod sem térhet el.

Tudnod kell, hogy az év végi osztályzatot ugyan érdemjegyeid alapján alakítják ki, de nem egyszerűen jegyeid számtani átlagával határozzák meg. A kiszámítás módját, a képletet ugyancsak a pedagógiai programnak kell tartalmaznia. A pedagógiai program az iskola nyilvános dokumentuma. Létezik egy olyan szabály is, hogy az osztályzat nem lehet fegyelmezési eszköz.

Ez azt jelenti, hogy azért senki nem kaphat matekból egyest, mert rohangált a folyosón, káromkodott az öltözőben. Bár ez veled nyilván sosem fordulna elő. Osztályzatot, érdemjegyet tehát csak és kizárólag tanulmányi teljesítményed, feleleted, dolgozataid, kutatói munkád, házi dolgozataid, stb. alapján kaphatsz. Egyszóval, ha nem készíted el a házi feladatod, azért járhat az elégtelen.

Nincs felszerelésed? Csak akkor kaphatsz érte elégtelen érdemjegyet, ha emiatt az előre bejelentett számonkérést, dolgozatot nem tudod teljesíteni. Jogszabály nem írja elő, hogy egy dolgozatot mennyi idő alatt kell kijavítani. Ha ezt szükségesnek érzitek, akkor az iskola házirendjében lehet szabályozni.

ÖLTÖZKÖDÉS

Az öltözködés a te önrendelkezésedhez, véleménynyilvánításodhoz, emberi méltóságodhoz és személyiséged szabad kibontakoztatásához tartozó alapjog, amelyet mindenkinek tisztelnie kell. Éppen ezért nem kell tanáraid engedélyét kérned ahhoz, hogy egy adott pólót felvegyél, diszkréten sminkeld magad, vagy megváltoztasd a frizurád. Vedd azonban figyelembe, hogy társaid és tanáraid véleményt mondhatnak rólad! Ízlésedet és öltözködési szokásaidat kritizálhatják addig, amíg ezzel emberi méltóságodat nem sértik meg. Ehhez meg nekik van joguk, és ezt neked kell tiszteletben tartanod. Főként akkor, ha kinézeted, viseleted különleges, egyedi, eltér a szokásostól, és ezzel felhívod magadra a figyelmet.

Tanáraidnak az oktatáson kívül van egy olyan feladatuk is, melynek során nevelni próbálnak téged. Így nekik joguk és lehetőségük van felhívni a figyelmedet arra, ha öltözéked, sminked, hajszíned nem illik bele az iskolai szokások közé. Ezt azonban csak mint véleményt, elgondolkodtató tényként közölhetik veled. Arra nem utasíthatnak például, hogy pólód vagy hajad színe miatt menj haza.

Vannak azonban olyan, törvényben meghatározott esetek, amikor az öltözködésed és a kinézeted túllép egy jogos határt. Ezek a következők lehetnek:

- Nem viselhetsz semmilyen önkényuralmi jelképet, ez vétségnek számít. Önkényuralmi jelkép a mai jogszabályok szerint a sarló-kalapács, az ötágú vörös csillag, a horogkereszt, a nyilaskereszt, és az SS jelvény.
- Az egyes szakmákra vonatkozó higiéniai előírásokat be kell tartanod. Például a szakács, a cukrász és a pék köteles fejfedőt hordani, nem festheti a körmét, nem viselhet karikagyűrűt azért, hogy az ételt semmilyen módon ne fertőzhesse meg baktériumokkal.
- Baleset elkerülése és a testi épség védelme miatt az öltözködés és a viselet korlátozható. Például testnevelés órán megtiltható a fülbevaló, testékszer vagy a nyaklánc használata.

Fontos kiemelni, hogy az egyházi intézmény SZMSZ-ében és házirendjében a jogi személyiséggel rendelkező vallási közösség tanításával összefüggő viselkedési és megjelenési szabályokat, köteleességeket, jogokat és hitéleti tevékenységet írhat elő.

VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁS SZABADSÁGA

A véleménynyilvánítás szabadsága minden tanulót megillet, így téged is. Bármiről és bárkiről elmondhatod a véleményed az iskolában, de vigyázz, hogy ezzel mások méltóságát, személyiségi jogait, jó hírnevét ne sértsd meg! Véleményt mondhatsz az iskola működéséről, a téged tanító tanárokról, a menza minőségéről, a diákönkormányzat munkájáról ugyanúgy, mint a padtársad öltözködési szokásairól.



Csak olyat állíts, ami igaz, amit bizonyítani is tudsz! Mindezt kulturáltan, tényszerűen mondd el! Ne keverd össze a tényeket a véleményeddel! Érveidet alaposan építsd fel! Véleményed az iskolaújságban, faliújságon, az iskola honlapján írásban is kifejtheted. Egy találó rajz, egy kép is kifejezheti véleményed, ezt is közzé teheted. Viszont se élőszóban, se online felületen keresztül ne ócsárolj, ne gúnyolj, ne becsmérelj másokat és ne szitkozódj, mert ezekkel már túlléped a véleménynyilvánítás szabadságát! Mivel az általad megbírált személynek vagy intézménynek is megvan a „jó hírnévhez való joga”, ezért akiről valótlanul állítasz valamit, vagy megsérted az emberi méltóságát, jogosan fog fellépni ellened, akár a nyilvánosság előtt is. Bocsánatkérésedet, eszmei kártérítést, elégtételt követelhet. Kérheti büntetés kiszabását az iskolától vagy akár a bíróságtól is.

TESTI FENYÍTÉS

A testi fenyítés tilalma minden iskolára, kollégiumra érvényes. Tilos a tanulóknak fizikai fájdalmat okozni, őket kínozni, kegyetlen, embertelen bánásmódban részesíteni!

Így tilos a diákot megpofozni, tockost vagy körmöst adni, vagy kukoricán térdepeltetni! Még akkor is tilos, ha a diák egyébként erre viselkedésével – úgymond – rászolgált, vagy ha a szülők előzetesen beleegyeztek, hogy az iskola szükség esetén fizikailag is „ráhathat” egy diákra!

Magyarországot nemzetközi egyezmény kötelezi arra, hogy a testi fenyítés mindenféle formáját tiltsa és elítélje, s a gyermekvédelmi törvény ki is mondta ennek általános tilalmát mindenki irányában, így az iskolában, kollégiumban sincs helye verésnek, testi fenyítésnek.



VEREKEDÉS

Verekedni az intézményben nem lehet. Fontos hangsúlyozni, hogy a diákok egymással sem verekedhetnek. Nem okozhatnak fizikai fájdalmat egyetlen társuknak sem, ezt a jogszabály ugyancsak tiltja. Tilos a csicskázta-tás, a hasi-pacsi! Megengedhetetlenek a különböző bántalmazással, megalázással járó beavatási szertartások.

Ugyanígy tilos a diáknak tanára ellen szegülni és őt megütni, megrúgni, megverni! Tilos a diákoknak egymást zaklatni, terrorizálni, a másikat a vécében, öltözőben, kollégiumi hálóban veréssel vagy pusztán szavakkal olyanra kényszeríteni, amit az önszántából sosem tenne meg!



LELKI TERROR



A lelki terror, a megalázó bánásmód tiltott az iskolákban, kollégiumokban. Lelki terrorról akkor beszélünk, amikor valakit fizikailag ugyan nem bántalmaznak, de szóbeli úton próbálják hatalmuk alá vetni, betörni. A megalázás, a megfélemlítés, a másik kényszerítése mind a lelki terror megjelenési formái.

Az iskolában sem a tanár, sem a diák nem terrorizálhatja a másikat. Így tilos a másikkal ordítani, őt szidalmazni, nyilvánosság előtt másokat megszégyeníteni! Nem lehet leszólni, gúnyt űzni, lebecsülni senkit. Ezek a módszerek mind súlyos lelki sérülést okoznak a terror, a zaklatás áldozatának.

EGÉSZSÉGES ÉS BIZTONSÁGOS KÖRNYEZET

Az egészséges és biztonságos környezethez mindenkinek joga van. Az iskolának garantálnia kell, hogy az épületben egészségesek, biztonságosak a körülmények, alkalmas a diákok oktatására és nevelésére úgy, hogy őket káros külső hatás ne érje.



Amikor a hőmérséklet legalább két egymást követő oktatási napon nem éri el a húsz Celsius-fokot a tanteremben, ha csúszik a lépcső, ha piszkos az evőeszköz vagy a tálca a menzán, akkor a környezet nem egészséges, illetve balesetveszélyes. Ilyen teremben oktatást szervezni tilos, itt diákokat elhelyezni, ilyen feltételek közt biztosítani a diákéletet nem lehet! Ha azt tapasztalod, hogy iskolában valamilyen veszélyhelyzet áll fenn, vagy egészségetekre káros esemény következik be, azt azonnal jelentened kell a tanárodnak.

Jogszámba tartozik az úgynevezett akadálymentesítésről is, ennek lényege, hogy az intézményed tolókosíval, mozgáskorlátozott személy számára is könnyen megközelíthetővé kell tenni. Ennek megteremtése az intézmény kötelessége, hiszen a fogyatékos személyeknek is biztosítani kell az iskolai nevelést és oktatást.

ÉRTÉKTÁRGYAK BEVITELE

Az értéktárgyak bevitelét az intézmény házirendje szabályozhatja, korlátozhatja, megtilthatja. Erre a köznevelési törvény lehetőséget ad. A mobiltelefon, az MP3 lejátszó, a laptop, az ékszerek, a digitális játékok mind értékes tárgyak, és az iskolai oktatáshoz nem feltétlenül szükségesek.

Az intézménynek lehetősége van ezeket a tárgyakat az iskolából, kollégiumból kitiltani, vagy megőrzőben való elhelyezését elrendelni, illetve használatát feltételhez kötni.

Ezeket a szabályokat a házirendben kell rögzíteni. Ha az előírt szabályokat megszegik, a bekövetkezett kárért a nevelési-oktatási intézmény nem felel.



KÉP- ÉS HANGFELVÉTEL KÉSZÍTÉSE

Az intézményben kép- és hangfelvétel készítése csak akkor lehetséges, ha ehhez a megkérdezett, illetve lefényképezett személy előzetesen hozzájárulását adta.

Ma már általános az olyan mobiltelefon, amellyel fel tudsz venni hangot vagy képet. Ha felvételt készítesz, köteles vagy az illető diáktársad vagy tanárod előzetes hozzájárulását, beleegyezését kérni.



Engedély nélkül nem veheted fel a tanórai foglalkozást, nem csinálhatsz videófelvételt a folyosón, sem az osztálykiránduláson. Súlyosbító körülmény, ha a hangfelvételt vagy képmást az érintett hozzájárulása nélkül megosztod másokkal, feltöltöd az internetre, vagy például lejátszod az iskolarádióban.

ÉRDEKKÉPVISELET JOGA



Az érdekképviselet joga alapvető jog. Téged az iskolában a diákönkormányzat is képviselhet, ennek feladata a tanulók jogos érdekeinek képviselete az intézményben. A DÖK munkájában bárki részt vehet, azaz te is választhatsz képviselőt, és te magad is választható vagy a diákönkormányzatba.

Érdekképviseleti tevékenységet azonban te magad, önállóan is végzhatsz. Felkérhatsz egy felnőttet, hogy képviselje problémádat, legyen a te szószólód. Ha érdekel, részt vehetsz a diákönkormányzat ülésén, probléma esetén kérdést írhat az intézmény igazgatójának, vezetőségének, fordulhatsz a fenntartóhoz kérdéssel, és ezekre választ kell kapnod határidőn belül.

PIHENÉSHEZ VALÓ JOG



A szünet a pihenéshez való jog egyik eleme. A jogszabály kimondja, hogy minden diáknak joga van a pihenéshez, a neki megfelelő szórakozáshoz, és ezt az iskolának életkortól függően figyelembe kell vennie. A pontos órakezdés és órabefejezés feltétele annak, hogy a szünetedből ne vegyenek el értékes perceket, ez a te érdeked is.

Összevont órákat csak akkor lehet szervezni, ha ezt a házirend lehetővé teszi, és a kieső pihenőidőt más időpontban az iskola „visszaadja”. Az a tanár, aki rendszeresen tovább tartja az órát kicsengetés után, a diákok pihenéshez való jogát sérti meg. Ugyanezt a jogodat sérti meg az iskola, ha nincs elég időtök tornaóra után megmosakodnotok és átöltöznotök. De ti se késsetek, mert azzal pedig a tanár jogát sértitek meg ahhoz, hogy feladatát rendesen elvégezhesse.

HÁZIREND

Az intézmény házirendje olyan belső jogi norma, amely mindenkire vonatkozik az intézményben. Mondhatjuk tehát, hogy a házirend egy egyedi és helyi jogi szabály, amelyet ugyanúgy be kell tartani, mint a köznevelési törvényt.

A házirend egészen pontosan gyűjti össze azokat a szabályokat, amelyeket az iskola határoz meg. A házirend kizárólag az iskolában, kollégiumban és az iskolai rendezvényeken érvényes. Ezért ha nem állsz az iskola felügyelete alatt a játszótéren vagy a Balatonnál, akkor az iskolai házirendet nem lehet alkalmazni.



A diákönkormányzat a házirend elfogadásakor tiltakozhat, ha úgy érzi, hogy olyan szabályokat tartalmaz a házirend, amelyek a diákok érdekével ellentétes. A házirend bármikor módosítható, ezt a diákönkormányzat is kezdeményezheti. A legfontosabb, leghatékonyabb, ha ez a dokumentum – mint egy szerződés – közös megbeszélések alapján készül el. Érdemes rendszeresen együtt átvizsgálni.

KÉSÉSEK ÉS HIÁNYZÁSOK

A késések és hiányzások nyilvántartása és regisztrálása az iskola feladata. Ha nem veszel részt egy tanórán vagy egy szakkörön, akkor távollétedet igazolni kell, mivel tanulmányi kötelességednek nem teszel eleget. Igazolások lehet orvosi igazolás, állami szerv vagy hatóság hivatalos igazolása, vagy egyéb olyan közismert tény, amely magyarázatul szolgál távollétedre.

Így például a nagy havazás miatt késhetnek a vonatok. Ha ez ismert a nyilvánosság előtt, nem kell a vonat késéről külön igazolást kérned. Ha a rendőrség tanúként beidéző, vagy éppen országos diákszállásán veszel részt, távollétedet a hatóság vagy a szervező igazolja irattal. Az orvosod azt igazolja, hogy beteg voltál, illetve vizsgálatokon vettél részt.

Az iskola köteles elfogadni az orvos illetve hatóság által igazolt távollétet, azonban ha eredetiségében kételkedik, eljárást kezdeményezhet a rendőrségnél. A diáknak is tilos igazolást hamisítani, vagy az orvost félrevezetve tőle hamis indokkal igazolást kicsalni. Mivel te tanuló vagy, az intézmény tőled táppénzes igazolást sem kérhet, mert azt csak a munkavállalók kaphatnak.

Aki nem érkezik meg az óra elejére, az késik. A késések idejét össze kell adni, és ha eléri a 45 percet, akkor az egy igazolt vagy egy igazolatlan órának számít attól függően, hogy igazolt vagy igazolatlan késéssel adódtak össze.

A jogszabály előírja, hogy az iskola a hiányzásokról tájékoztatást küldjön a szülőknek, tanköteles diákok esetében szükség szerint a gyermekvédelmi feladatokat ellátóknak. Nem tanköteles korú tanulónak a 30. igazolatlan óra elérése után automatikusan megszűnik a tanulói jogviszonya, ehhez még fegyelmi eljárás lefolytatása sem szükséges. 250 óra hiányzás, vagy az adott tantárgy óráinak 30 %-nak elmulasztásakor pedig – megfelelő számú érdemjegy hiányában – a tanévet meg kell ismételni, vagy a nevelőtestület engedélyével osztályozó vizsgát lehet tenni.



A tanuláshoz való jog magában foglalja azt is, hogy az iskolának biztosítania kell a tanterv szerinti, megfelelő szintű, nyelvű tanórai foglalkozásokat számodra, melyeken neked kötelező a részvétel. Ha késelel a tanóráról, nem lehet téged kizárni a teljes tanóráról. Amikor te tanulásra készen – még ha késtél is – az órán megjelenesz, tanárodnak és iskoládnak kötelessége oktatást nyújtania számodra.

OSZTÁLYPÉNZ

Az osztálypénz szedése megszokott dolog az iskolákban, azonban az iskola bármiért nem kérhet pénzt. A jogszabály szigorúan meghatározza, hogy melyek azok az esetek, amikor az iskola térítési díjat kérhet a diákoktól, szülöktől. Előírás, hogy a pedagógiai programban szereplő, kötelezően előírt, ott rögzített tevékenységekért, szolgáltatásokért az iskola nem kérhet térítési díjat, azt saját költségvetése terhére kell biztosítani, megszerveznie. Így a tanulók, illetve szüleik nem kötelezhetők arra, hogy kötelező tanulmányi kirándulásért, versenyekért, erdei iskoláért, előírt múzeum-látogatásért, illetve kötelezővé tett színházi előadásért fizessenek az iskola helyett.

Azonban kérhet pénzt az iskola a nem kötelező, azaz szabadon választott tevékenységekért, de csak abban az esetben, ha e nélkül is teljesíthetők a tanulmányi kötelezettségek. Így például egy hétféligi bál, egy ajánlott szakmai vásár meglátogatása, valamilyen alternatív, iskolán kívüli megmérettetésre mind lehetnek térítésköteles tevékenységek az intézményben. Ez esetben is, előzetesen be kell szerezni a kiskorú diák szülőjének írásos hozzájáruló nyilatkozatát.





Az érettségi bankettért és a ballagásért az iskola akkor kérhet befizetést a diákoktól, szülőktől, ha az ottani programok nem képezik részét az iskola pedagógiai, nevelési programjának.

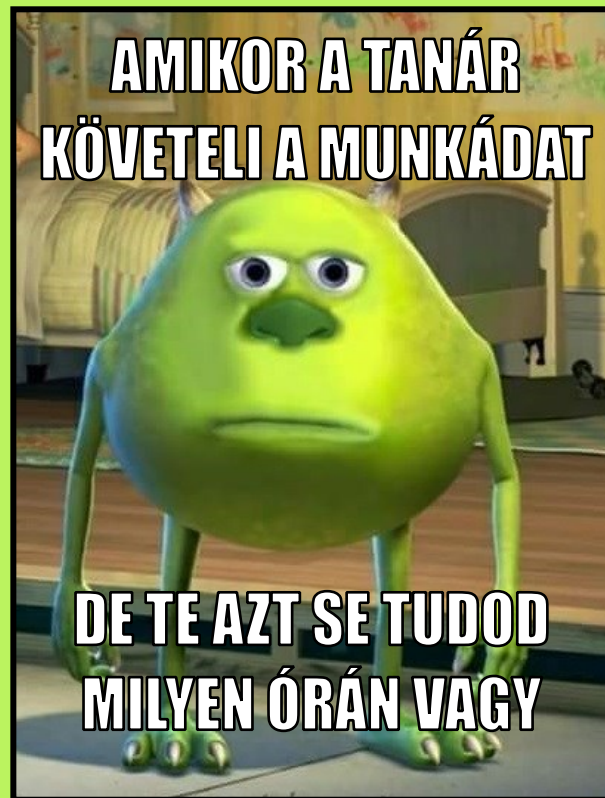
Az iskola kérheti a szülőket az iskolát és ezzel a ti életeket, tanulásotokat segítő alapítvány támogatására. Természetesen ezt nem írhatja elő kötelezően, és nem kötheti semmilyen jogosultsághoz.

Hasonlóképpen szabálytalan, amikor az iskola indokolatlanul, jogalap nélkül kötelezi a szülőket, hogy a tanulmányokhoz kapcsolódóan különleges dolgokat is megvásároljanak (pl. speciális szakkönyv, ballagási ruha, speciális szoftver, stb.) gyermekük számára.

TANULÓ ÁLTAL ELKÉSZÍTETT TERMÉK

A tanuló által elkészített termék olyan dolog, amelyet a diák saját munkája révén hoz létre. Például a művészeti iskolában rajzok, a tanműhelyben kiflik és zsömlék, a szakképzésben műszaki rajzok, újabban nagy értékű szoftverek készülhetnek. Ezek a dolgok, szellemi termékek a tanulók kezei között jönnek létre, az alapanyagok egy részét általában az iskola biztosítja.

Elkészültük után ezeket az iskola hasznosíthatja, eladhatja, és így bevételre tehet szert. Ez nem tilos. Ám a jogszabály előírja, hogy ebből a bevételből annak a diáknak – jogi képviselőjének – jövedelemként (megjegyezzük: adóköteles jövedelemként) is kell juttatni egy részt, aki a produktumot előállította. Ennek részletes szabályait az iskola szervezeti és működési szabályzatában kell meghatározni, figyelembe véve a tanuló hozzájárulását, teljesítményét a közös sikerhez.



Jogszabály: 2011. évi CXCV. tv. 46. §

(9) – (11) bekezdés

TEREM - ÉS ESZKÖZHASZNÁLAT

Az iskolán belüli terem- és eszközhasználat olyan alapjog, mely minden tanulót egyaránt megillet megkülönböztetés nélkül. Ez a jog vonatkozik minden teremre és minden felszerelési ill. berendezési tárgyra, melyet a diákok használni szoktak. A jogszabály kimondja, hogy a diákok ezeket ingyenesen, azaz térítésmentesen használhatják, ezekért az iskola külön pénzt nem kérhet.

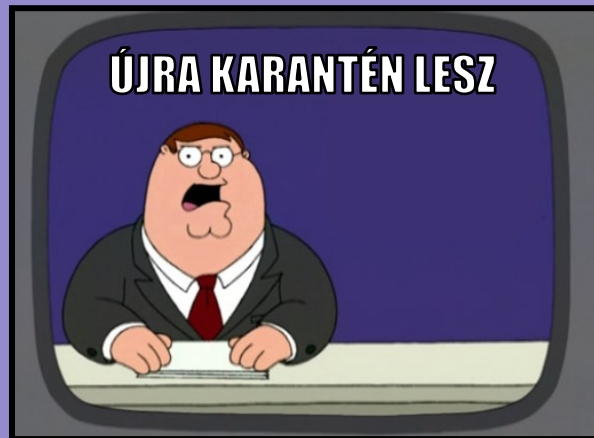


Az egyenlő hozzáférés biztosítása és a tárgyak épségének megóvása érdekében az intézmény a házirendben határozza meg a használat és a hozzáférés módját, szabályait. A házirendben van helye azoknak a szabályoknak, hogy az iskolai számítógépeket, a tornatermet, a konditermet, stúdiót, színpadot, könyvtárt, stb. mikor és hogyan lehet használni. Itt kell rögzíteni azt is, hogy a szükséges eszközök, kulcsok, kódok, stb. átadás-átvétele hol, mikor történik, és az intézmény milyen felügyeletet biztosít ezekben a termekben.

ISKOLAI MÉDIA ÉS DIÁKSAJTÓ

Az iskolai média és diáksajtó egy olyan nyilvánosságot biztosító eszköz, melyet meghatározott szabályok szerint a diákok is használhatnak, illetve működtethetnek. A diákoknak lehetőségük van iskolaújság szerkesztésére, iskolarádió működtetésére, diákhonlap publikálására, stb. Ezek a sajtótermékek az intézményben vagy azon kívül is készülhetnek, de rájuk minden esetben a sajtótermékekre vonatkozó általános szabályokat kell alkalmazni.

Meg kell határozni, hogy ki az adott média üzemeltetője, a sajtótermék kiadója, és meg kell jelölni a felelős szerkesztő személyét. 1989. évtől törvény biztosítja a sajtó, média, nyilvánosság függetlenségét az állami hatalmaktól. Nem árt, ha tudod, hogy a szerző és a szerkesztő felel jogi értelemben is a közzétett írások esetleges jogsértő tartalmáért, nem pedig az igazgató, osztályfőnök, pedagógus.



A cenzúrát azonban a hibák, tévedések, sértő, bántó írások megelőzésének szándéka sem teszi törvényessé. Az iskola csak akkor határozhatja meg az újság tartalmát, ha ő a sajtótermék kiadója. Az iskola által működtetett médiumban is kötelező lehetőséget adni a diákönkormányzatnak egy önálló tájékoztatási rendszer, blokk, alhonlap, időszáv, stb. kiadására. Ezen rész diák-főszerkesztőjét és munkatársait a diákönkormányzat választhatja meg.

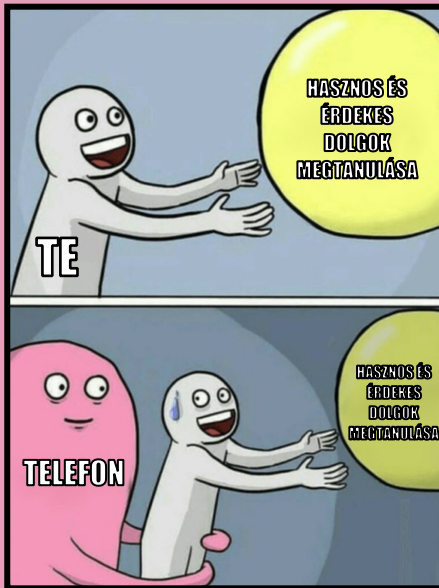


- A média is egy lehetőség! Élj vele! -

Jogszábaály: 2010. évi CIV. törvény a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól. 20/2012. (VIII. 31.)

EMMI rendelet 120.§ (2) bek. e) pont

NEKED MEGFELELŐ TANULÁS



A neked megfelelő tanulás joga azt jelenti, hogy az iskolában képességeidnek, adottságaidnak, tehetségednek, korlátozottságaidnak és érdeklődésednek megfelelően kell oktatni téged. Az iskolának érdeklődési körödnek megfelelő témákban szakköröket, extra ismereteket kell javasolnia, míg a gyengén teljesítő tárgyakban felzárkóztató foglalkozásokat kell biztosítania számodra. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a kötelező minimumot mindig teljesítened kell, cserébe a téged igazán érdeklő témákban, tantárgyakban az iskolának segítenie kell, hogy többlettudáshoz juthass. Fontos alapelv továbbá, hogy az oktatást úgy kell megszervezni, hogy az ismereteket tárgyilagosan és többoldalúan nyújtsa az iskola, tehát ha valami többféleképpen tanítható, akkor azt az iskolában többféle módon kell tanítani, bemutatni. Azonban a konkrét módszer(ek) megválasztása már a pedagógus joga.

Történelmet például lehet írott tankönyvből felolvasva, fényképeken keresztül elmesélve, dokumentumvideófilmek lejátszásával, vendég előadó-kutató meghívásával, múzeumi látogatással, drámapedagógiai módszerekkel és színmű eljátszásával is tanítani. A megtanulandó ismeretek ugyanazok, de a tudáshoz vezető út, a módszerek eltérnek, azaz többoldalúak.

KOLLÉGIUMHOZ VALÓ JOG

A diákokat a kollégiumhoz való jog is megilleti. Ez a lehetőség elsősorban annak jár, akinek az otthonából való bejárása nem megoldható, vagy az iskolától nagyon messze, más városban, más megyében lakik. Ilyen esetben a diák kérheti kollégiumba való felvételét, elhelyezését.

A kollégium olyan bennlakásos intézmény, ahol lakhatási, étkezési, szabadidős, kulturális és tanulási lehetőséget biztosítanak neked, miközben állandó felnőtt felügyelete alatt vagy.

A kollégium nem pótolja a családot, de önálló belső közössége van, amelynek mindenki részese. A belső együttélés módját a kollégium házirendje szabályozza, melyet a kollégistáknak be kell tartaniuk. Fontos szabály, hogy a kollégiumi szolgáltatás hétvégén is igénybe vehető, a hazautazást - rendkívüli eseteket kivéve - nem lehet kötelezővé tenni tanítási időben, viszont fegyelmezési céllal nem lehet megtiltani sem.

MAGÁNÉLETHEZ VALÓ JOG

A magánélethez való jog olyan alapjog, mely minden diákot megillet az iskolában is. Minden diáknak van magánélete, és ezt a tanulók többé-kevésbé el is tudják választani az iskolai életüktől. Minden diáknak vannak barátai az iskolán kívül, mindenkinek lehetnek titkai, családi problémái, szerelme és ellensége egyaránt. Ezekről az iskolában nem kell beszámolnod senkinek, az iskola sem kötelezhet rá, hogy kitálald őket, és nem kutakodhatnak a magánéletedben.

Így például a magánlevelezés joga megillet téged is, a neked szóló zárt küldeményt az órán, a titkárságon vagy a szülői értekezleten sem bonthatják fel, nem olvashatják el. A párkapcsolatod ugyancsak a te magánügyed, amelyről a tanároknak véleménye ugyan lehet, de társadtól eltiltania egyetlen pedagógusnak sincs joga. Szexuális életed ugyancsak a te intim belügyed (pontosabban a pároddal közös, együttes felelős ügyed), erről az iskola nem számoltathat be. Ugyanakkor az iskola alapvetően olyan számodra, mint egy munkahely, a magánéletedet nem annak falai között kell élned, és figyelned kell arra, hogy mások sem kíváncsiak erre.

Természetesen nevelési célzatú intelmeket, javaslatokat bármely társad és tanárod megfogalmazhat, ez azonban csak ajánlás, javaslat és vélemény lehet, de semmiképpen sem lehet zaklató hatású.

AMIKOR MÁSON TÖBBET TUDNAK A MAGÁN-ÉLETEMRŐL, MINT ÉN



Jogod van ahhoz is, hogy családtagjaiddal kapcsolatot tarts, és velük az iskolában, iskola után a parkban vagy otthon találkoz. Ebbe az iskola megint csak nem szólhat bele. Mint ahogy az sem tartozik az iskolára, hogy mit és hol sportolsz, milyen sportklub, művészeti együttes, egyházi közösség, civil, társadalmi szervezet, egyesület tagja, illetve tisztségviselője vagy.

Az iskolának azt sem kell bejelentened, ha valahol nyári munkát vállalsz, vagy bedolgozol valamelyik cégnél, mert ez is a te magánügyed. Fontos ugyanakkor megemlíteni, hogy a magánélethez való jogod sem korlátlan, azaz gyakorlásával nem korlátozhatod másokat e jogaidnak érvényesítésében, továbbá nem veszélyeztetheted a saját és társaid meg a nevelési-oktatási intézmény alkalmazottainak egészségét, testi épségét, illetve a művelődéshez való joguk érvényesítéséhez szükséges feltételek megteremtését, fenntartását.

NAGYKORÚ TANULÓ

Nagykorú tanuló olyan speciális helyzetben lévő diák, aki egyben már nagykorú is. Aki házasságot köt vagy betölti a 18. életévét, hazánkban nagykorúvá válik. Ilyen esetekben már saját maga gyakorolja a szülői jogokat az iskolában.

Ez azt jelenti, hogy részt vehet a szülői értekezleteken, választhatóvá és választóvá válik a szülői munkaközösségben, maga dönthet tanulmányai megszüntetéséről vagy iskolaváltásról, továbbtanulásról. Ezt még akkor is megteheti, ha egyébként saját jövedelemmel, fizetéssel nem rendelkezik, szüleivel együtt lakik, és ők tartják el őt. A nagykorú diák szüleinek irányában az intézménynek ilyen esetben pusztán tájékoztatási kötelezettsége van.



SZOCIÁLIS SEGÍTSÉG

Az iskolában lehetőség van - családod anyagi helyzetétől függően - szociális segítséget igényelned. Ezt azt jelenti, térítésmentes vagy kedvezményes étkezésben, tanszerellátásban részesülhetsz, mentesülhetsz a gyermekeket, tanulókat terhelő költségek megfizetése alól, vagy akár részletekben is fizethetsz. Indokolt esetben rászoruló tanulóként a kérelmedre, szociális ösztöndíjban, szociális támogatásban részesülhetsz. Ilyen okok lehetnek például a következők: anyukád, apukád meghalt, sokan vagytok testvérek, szüleid keveset keresnek, alacsony a családban az egy főre eső jövedelem, árva vagy, gyermeket szültél, valamilyen betegségged vagy fogyatékoságod van, hátrányos helyzetű lehetsz a család alacsony jövedelme vagy szüleid alacsonyabb iskolázottsága miatt stb.



Ezekre hivatkozva kérvényezhetsz szociális támogatást, ösztöndíjat, kedvezményes térítési díjakat. Általában ezt írásban, megfelelő igazolásokkal, dokumentumokkal együtt kell benyújtani. Az iskola házirendje szabja meg azt, hogy kinek és meddig kell benyújtani az iratokat, és meddig bírálja el ezeket az iskola. Valótlan adatokat, és hamis iratokat a kérelemhez nem csatolhatsz, ha ezt mégis megteszed, csalást követsz el, és mástól veszed el támogatás lehetőségét.

PANASZJOG



Téged is megillet a panaszjog lehetősége. Ez a jogorvoslathoz folyamodás lehetőségét jelenti, azaz a petíciós jogot. Mint diák, lehetőséged van arra, hogy jogaidat vagy érdekeidet sértő helyzettel szemben tiltakozzál, és új döntést kérd a felülvizsgálatát. Ezeket a beadványokat írásban kell elkészítened, melyben leírod az aktuális esetet, illetve az így kialakult helyzetet, és megindokolod, hogy szerinted ez miért jogsértő vagy hátrányos számodra.

Az így elkészített iratot az ügy témájától függően az iskolaszékhez, az iskola igazgatójához, vagy az iskola fenntartójához kell benyújtani. A leveledben írtakat ki kell vizsgálni, szükség szerint téged személyesen meg kell hallgatni, majd ügyedben 30 napon belül határozatot kell hozni, amelyről írásban értesítenek. A döntéshozónak fontos feladata, hogy beadványodra neked érdeemben válaszoljon, tehát kiderüljön a határozat lényege, annak indoklása és a döntéshozó személye is.

Fontos tudnod, hogy a sztrájk joga a diákokat nem illeti meg, hiszen te nem vagy munkavállalója az iskolának. Viszont problémádat nyilvánosságra hozhatod, igénybe veheted a nyilvánosságot, illetve megbízhatasz képviselőt, aki eljár az érdekeid képviseletében. A képviselő a te megbízásod szerint jár el, munkája eredményét neked kell jelentenie.

Kérheted továbbá az iskolai diákönkormányzat fellépését a probléma megoldásában vagy közvetítői eljárás lebonyolítását az ügyedben a másik féllel közösen. A közvetítő olyan külső, semleges, harmadik személy, aki közted és az iskola között egyeztet, s megpróbál kölcsönösen elfogadható megállapodást elérni az ügyben, miközben ti egymással tárgyaltok. A képviselő meg a közvetítő is pénzt kérhet munkájáért, ezért ezt érdemes előre tisztázni még a megbízás előtt.

Problémáddal fordulhatsz olyan független szervekhez, hivatalokhoz is, amelyeket azért hoztak létre, hogy a jogszérelmeket kivizsgálják. Ilyenek az Oktatási Jogok Biztosa, az Alapvető Jogok Biztosa.

FÜGGETLEN VIZSGABIZOTTSÁG

Létezik a független vizsgabizottság intézménye. A független vizsgabizottság egy iskolától független, szakértő pedagógusokból álló testület, amely kérésre levizsgáztat téged, és év végi osztályzatodat megállapítja az adott tárgyból. Ha független vizsgabizottság előtt adsz számot tudásodról, az iskola köteles elfogadni az ott kapott osztályzatodat, azt nem bírálhatja felül.



Akkor érdemes a független vizsgabizottság előtt vizsgáznod, ha meg vagy győződve róla, hogy a tananyagot jobban tudod, mint ahogy az iskola értékeli téged. A független vizsgabizottsághoz – ha kiskorú tanuló vagy akkor a szülőd, gyámod - a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig jelentkezhetsz. A vizsgabizottság előtt egy vagy akár több tantárgyból is vizsgát tehetsz, ez(eke)t a jelentkezésedben kell megjelölnöd. Az iskolád felé nem kell megindokolnod, hogy miért akarsz a független vizsgabizottság előtt vizsgázni.

INTÉZMÉNY MEGVÁLASZTÁSA ÉS MEGVÁLTOZTATÁSA

Az intézmény megválasztásának és megváltoztatásának lehetősége részben a te kezében van. Bár a kiskorú diákok iskolaválasztása és továbbtanulása ügyében alapvetően a szülők, gondviselők döntenek, a gyerekek is joga van az őt érintő ügyekben kifejeznie gondolatait, vágyait, elképzeléseit, és meg kell hallgatni őt erről.

Tehát szüleidnek meg kell kérdezniük, hogy szerinted melyik iskola lenne legjobb számodra. Ha iskolaváltás előtt állsz, gondold át alaposan, szüleiddel vagy gondviselőddel közösen, hogy valóban ez-e a legjobb megoldás számodra, és ha igen, milyen típusú iskolában lenne érdemes folytatnod a tanulmányaidat.



VALLÁSGYAKORLÁSHOZ VALÓ JOG

A szabad vallásgyakorláshoz való jog olyan alapjog, amely minden diákot megillet, és ez a jog az iskolától független, világnézeti szabadságjog. Ez azt jelenti, hogy a hitéleti tevékenységed, a vallásod gyakorlása a te magánügyed. Te döntöd el, hogy ezt elmondod-e, vagy titokban tartod-e az iskolában. Állami iskola tanulójaként csak rád tartozik, hogy jársz-e hittanra, istentiszteletre, mikor imádkozol, viselsz-e vallási jelképet és milyen egyházi rendezvényeken veszel részt. De az is csak rád tartozik, ha nem hiszel, és nem veszel részt ilyenekben. Ezek miatt - vagy hitéleted hiánya miatt - téged hátrányos megkülönböztetés nem érhet, társaid vagy pedagógusaid téged nem csúfolhatnak.



Az állami iskolák világnézetileg nem elkötelezettek. Ez azt jelenti, hogy egyetlen vallást sem helyezhetnek előtérbe más vallásokkal szemben, míg az egyházi iskolák egy vallás mellett köteleződnek el.

Az iskolának tehát tiszteletben kell tartania a te vallásgyakorlásod jogát, neked pedig el kell fogadnod, hogy az állami fenntartású iskola semleges és világnézetileg nem elkötelezett intézmény. Így az órai tanítást vallásgyakorlásoddal összefüggésben sem zavarhatod meg, hiszen az már a többiek tanuláshoz való jogát sértené (ez nem jelenti természetesen azt, hogy magadban ne mondhatnál el bármikor egy imát). Ha egyházi iskola tanulója vagy, akkor egy kicsit más szabályok vonatkoznak rád, hiszen ezen iskolák vallási, illetve világnézeti tekintetben elkötelezett intézményként is működnek.

Ennek megfelelően a gyermekek vagy a tanulók felvételének előfeltételeként kiköthetik valamely vallás, világnézet elfogadását, nevelési, illetve pedagógiai programjukba beépíthetik a vallási, világnézeti elkötelezettségnek megfelelő filozófiai, etikai, kulturális ismereteket, és a házirendjükben a gyermekekre, a tanulókra a vallásgyakorlással összefüggésben jogokat és kötelezettségeket állapíthatnak meg. Más élethelyzeteket azonban általános szabályoktól eltérően nem szabályozhatnak, és nem vonhatják kétségbe azokat az alapjogokat, melyek bárkit megilletnek.

Jogszabály: 2011. évi CXCV. tv. 32. §,
46. § (3) bekezdés d) és e) pontja

SZEMÉLYES ADATAID VÉDELME

Személyes adataid védelme mindenkinek a kötelessége. Az adatvédelemi szabályok az iskolában is érvényesek, ami azt jelenti, hogy bárkiről bármilyen információt az iskola nem gyűjthet, nem őrizhet, és ezeket önkényesen nem hozhatja nyilvánosságra. Az adatok kezeléséhez vagy az érintett beleegyezése vagy jogszabályi felhatalmazás szükséges.

Jogodban áll tájékoztatást kérned az intézménytől, hogy konkrétan rólad milyen adatokat tárolnak. Kérheted a téves adatok kijavítását, a nevelési-oktatási célhoz nem köthető adataid törlését, megsemmisítését pedig követelheted az iskolától. Személyes adatnak minősül például az osztályzat, amelyet az iskola a törvényi felhatalmazás alapján kezelhet.



A sikeres nyelvvizsga-eredmények ugyancsak személyes adatok, melyekkel Te büszkélkedhetsz, de az iskola nem hozhatja nyilvánosságra ezeket önkényesen vagy fordítva: a sikertelen vizsgát és a bukást sem név szerint.

Fontos tudnod, hogy az iskola rólad a szüleidnek bármilyen adatot, információt kiadhat, ehhez nem kell kérnie a hozzájárulásodat. Ha egy gyerek veszélyben van, az iskolának lépnie kell. Az iskolák, kollégiumok kötelesek jelzéssel élni a gyermekvédelem irányába, ha felmerül a gyanúja, hogy egy gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését valami vagy valaki gátolja vagy akadályozza. Ehhez tőled, szüleidtől nem kell kérniük a jóváhagyásodat!

FEGYELMI ÜGY

Fegyelmi ügye bárkinek adódhat az iskolában. Fegyelmi problémáról akkor beszélünk, ha megsérted valamilyen kötelességedet vagy mások jogait. A fegyelmi ügy enyhébb esete, amikor kisebb mértékű vétséget követsz el, ilyenkor fegyelmező intézkedésben részesülsz. Ez lehet például írásbeli figyelmeztetés, intő, megrovás, stb. Ezek típusait és fokozatait, valamint azt, hogy miért mi jár, az iskola, kollégium házirendje határozza meg. Ha kötelességeidet szándékosan és súlyosan megszeged, s elmúltál tízéves, akkor ellened fegyelmi eljárás indulhat. Ennek szabályait jogszabályok valamint a szervezeti és működési szabályzat határozza meg.

A fegyelmi határozatot a nevelőtestület hozza meg, mely legenyhébb esetben megrovás, míg legsúlyosabb esetben a tanulói jogviszonyod megszüntetése, azaz a kirúgás lehet. A nevelőtestület eljárása során köteles meghallgatni téged, a sértettet és a tanúkat. Mérlegelnie kell a bizonyítékokat és az elhangzott tényeket, majd ennek alapján kell meghoznia határozatát. A határozat ellen akkor fellebbezhetsz sikerrel, ha az eljárás szabályait nem tartották be, vagy a nevelőtestület túl súlyos büntetést szabott ki.

Ha iskolai balhé van, azt az iskolán kívül a rendőrség is vizsgálhatja feljelentés alapján. Ha tehát a büntető törvénykönyvbe ütköző cselekedetet követsz el, vagy a szabálysértésekről szóló jogszabály ellen vétesz, ellened a rendőrség, ügyészség is eljárhat. Az iskolai fegyelmi eljárást ilyenkor meg lehet szakítani arra az időtartamra, amíg a rendőrség, ügyészség nyomoz, és annak eredményétől függően kell a nevelőtestületnek később határoznia fegyelmi ügyedben.

Egyes iskolában szokás az „eltanácsolás”, vagyis amikor a szülőket behívják, és arra kérik meg őket szóban és nyomatékosan, hogy vigyék el gyermeküket az iskolából önként, így akkor nem indul fegyelmi eljárás a diák ellen. Ez a módszer ellentétes a fegyelmi eljárás elveivel is, mert ilyenkor a tényállás megnyugtató tisztázására nem kerül sor. A szülő illetve a tanuló joga az is, hogy - akár a fegyelmi eljárás alatt – iskolát, kollégiumot változtasson. Ilyenkor a tanulói jogviszony megszüntetése miatt a fegyelmi eljárást is meg kell szüntetni.



Lehetőséget ad a jogszabály arra is, hogy fegyelmi eljárás helyett a sértett személy és a kötelességszegő diák egymással kibéküljön, és a vétkes elégtételt adjon a sértettnek, bocsánatot kérjen attól, akivel összetűzése volt. Ezt nevezzük a fegyelmi eljárást megelőző egyeztető eljárásnak, mely akkor sikeres, ha a sértett és a vétkes megbeszéli a történeteket, és békét kötnek egymással, megállapodnak jóvátételről. Ilyen megelőző eljárás moderálására, levezetésére külső közvetítőt is igénybe lehet venni.

SOKFÉLÉK VAGYUNK

Sokfélék vagyunk. Van aki valamiben tehetségesebb, másban gyenge adottságú, vagy éppen akadályozott, kicsit vagy nagyobb mértékben sérült valamilyen érzékszervében, mozgásában, beszédében, képességében fogyatékos. Testalkatunktól, fizikai és szellemi adottságainktól, szociális helyzetünktől, kulturális hátrányainktól függetlenül jogunk van a lakhelyünkön iskolába járni, családjukban élni, más gyerekekkel egy közösségbe tartozni.



Jogunk van nem elkülönítve és nem megkülönböztetve élni! Ezt jelenti az integrált oktatáshoz való jog, az együttnevelés pedagógiája. Attól, hogy valaki mozgássérült, látásfogyatékos, beszédhibás, nagyothalló, cukorbeteg, epilepsziás, kövér, sovány, sérülékeny, gyengébb memóriájú, hiperaktív, diszlexiás vagy éppen autista – nos, ettől még megilleti a köznevelésben létező összes diákjog, sőt még azáltal több is, hogy az állapotának, különleges szükségleteinek megfelelő kiegészítő szolgáltatásokra (egyéni, rehabilitációs, fejlesztő foglalkozásokra) is joga van.

Ha további ismeretekre vágysz a diákjogokról, javasoljuk, hogy olvasd el a Diákjogi Kisokos című kiadványt is!

Honlapok, ahová panasszal, konkrét bejelentéssel fordulhatsz, ha úgy érzed, hogy jogsérelem ért:

Oktatási Jogok Biztosa: www.oktbiztos.hu

Oktatási Hivatal: www.oh.gov.hu vagy www.oktatas.hu

Alapvető Jogok Biztosa: www.ajbh.hu

Honlapok, ahol további információkat találsz e kiadványban bemutatott problémákról, esetekről, illetve ahol segítséget, felvilágosítást kérhetsz jogaid és kötelességeid ügyében:

Országos Diáktanács: www.oktatas.hu/kozneveles/orszagos_diaktanacs/odt_tagok

Diákközéletért Alapítvány: www.facebook.com/diakjog

Diákönkormányzati portál: www.diakonkormanyzat.hu

AJBH Gyermejjogi oldal: www.facebook.com/gyermekjogok

Diáktájékoztatás: www.diaktajekoztatas.hu

Keress a nálatok helyben működő diákszervezeteket, diákjogi egyesületeket és alapítványokat, amelyek képzéseket, nyári táborokat és jogi tanácsadást nyújtanak neked!

A környezetedben működő ifjúsági irodák, információs pontok, diákszolgálatok és a települési- vagy városi diákönkormányzattól is kérhetsz segítséget problémáid megoldásában.

JEGYZETEK

A kiadványban megjelenő képek forrása:

- Címdoldal: <https://pixabay.com/hu/vectors/gyerekek-di%c3%a1kok-vissza-az-iskol%c3%a1ba-160168/>
- 8. oldal: <https://www.ywcalgary.ca/wp-content/uploads/2017/07/equity-graphic-e1501102904560-600x505.jpg>
- 9. oldal: <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=341032074049218&set=pb.100044272847465.-2207520000..&type=3>
- 16. oldal: <https://hu.pinterest.com/pin/788200372285581740/>

A kiadványban közölt mémeket DARÁZSFÉSZEK KFT és a Budapesti Zrínyi Miklós Gimnázium alkotó diákjai készítették Lukácsné Papp Csilla vezetésével a

<https://imgflip.com/memegenerator/175708825/No-Copyright-Law>

<https://www.redbubble.com/people/kmarie98/works/36005957-cringe-meme-cringe>

MÉM készítő oldal felhasználásával.

IMPRESSZUM

Az első Diákjogi Tudor szövegét írta: Madár Csaba és dr. Milicz Ákos

Az első Diákjogi Tudor készítésében közreműködtek: Baczkó Norbert, Bíró Kata, dr. Jásper András, Kelemen Zolt, Oláhné Horváth Ildikó, Ősz Dániel, Sági Imre, Szalai Melinda, Tóth Ákos.

A Diákjogi Tudor 2020. című kiadvány a 2020. évi Országos Diákparlament ajánlása nyomán – az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatásával- a 2010-ben megjelent Diákjogi Tudor hatályosított, újraserkesztett változata.

Szerkesztette és hatályosította: dr. Jásper András

A kiadványt lektorálta: Dr. Andavölgyi Ferenc

Tördelés és grafika: DARÁZSFÉSZEK KFT és a Budapesti Zrínyi Miklós Gimnázium alkotó diákjai Lukácsné Papp Csilla vezetésével

Kiadás időpontja: 2020. december 31.

Kiadja: **Dr. Maruzsa Zoltán** köznevelésért felelős államtitkár

© Emberi Erőforrások Minisztériuma

